

Se celletal
top 10 i 2018
på bagsiden

LEVERER MÆLKEKVALITET I TOPKLASSE

Ændring i malke rutinerne rykkede mælke kvaliteten på Mysagergård helt op i superligaen. Bjørn Borup var kun en enkelt celletalsmåling fra at blive Kvalitetsmester 2018. Den titel forbliver ubesat.

Ro, regelmæssighed og renlighed. Det er mælkeproducent Bjørn Borups korte opskrift på mælkeproduktion af den flotteste kvalitet i Danmark. Kun en enkelt celletalsmåling på 160.000 adskiller ham fra at kunne tage kvalitetsmestertitlen for 2018. Den er der ingen, der tager. Men med et gennemsnitligt celletal på 100.000, et kimalt på 3.000 og ingen antibiotikauheld, er Bjørn Borup en af de producenter, som kom meget tæt på titlen, og som hævet over enhver tvivl har ydet en fantastisk indsats.

Og selvom det ærgrer ham, at han ikke lige kom det sidste stykke, gør det flotte resultat ham alligevel glad.

"Det giver da helt sikkert en faglig stolthed og stor tilfredshed – og ikke mindst bundlinje," fortæller han og indrømmer, at mælkekvalitet er noget, de går meget op i på Mysagergård:

"Jeg har tre meget dygtige, loyale og disciplinerede malkere, som har en stor del af æren i vores resultater."

Besætningen omfatter 180 Dansk Holstein, som ligger i sand, og malkningen foregår i en 18 år gammel 2x8-sildebensstald.

Nye rutiner gav ro og bedre nedlægnings

To vigtige forudsætninger for det flotte resultat er ifølge Bjørn Borup, at de har disciplin og altid gør sig umage med malkningen.

"Malkningen skal være ens hver gang – også selvom vi fx har travlt med at snitte eller høste," forklarer han og tilføjer, at det også er helt afgørende, at man tager sig tid til at sætte nye malkere godt ind i rutinerne. "Og så er vores malkere supergode til at overlevere informationer til hinanden, hvilket også er vigtigt," fortæller han.

Men det er især ændringer af malke rutinerne for et par år siden, der iflg. Bjørn virkelig har rykket på mælkekvaliteten:

"Vi malke for og forskummer fire køer ad gangen. Så går vi tilbage og tørrer af med én klud pr. ko – og

Foto: Privat

sætter maskinen på med det samme. Tidligere skummede vi, tørrede af, malkede for og satte så maskinen på. Som vi gør nu, får koen bedre tid til at lægge ned, og vi sætter maskinen på et helt rent yver med rene handsker," forklarer han.

Bjørn Borup erkender, at det var svært at lave om på rutinerne.

"Det var ikke nemt at vende alting rundt. Men den ro i malkestalden, som ændringen gav, rykkede helt vildt. Vi har langt færre afspark, langt færre der skider i malkestalden – og ikke mindst en bedre nedlægnings og hurtigere maxflow. Og når man oplever det, så giver det god mening og bliver nemmere at holde fast i ændringen," forklarer han.

Tjek på kemien og rigeligt med varmt vand

Kimtallet på Mysagergård er med et gennemsnit på 3.000 også i topklasse. Her lyder Bjørn Borups mantra 'hygiejne, hygiejne, hygiejne'.

"Vi har rutiner, der sikrer, at der altid er kemi på anlægget. Og så sørger vi for at, at der er rigeligt med varmt vand til vask af anlægget," fortæller han.

En sidste faktor, Bjørn Borup nævner som væsentlig for besætningens mælkekvalitet, er foderet.

"Vi går meget op i en ensartet fodring med super grovfoderkvalitet," slutter han.

/ KIRSTEN MARSTAL, SEGES

Test: Af tynde folier til ensilage

SIDE 2

Tiltag for mindre antibiotika og højere tilvækst

SIDE 3

Mere foder i weekenden?

SIDE 4

NÆSTEN KVALITETSMESTER

7 producenter formåede i 2018 at holde alle celletalsmålinger under 150.000. 33 producenter holdt alle kimaltsmålinger under 5.000. Der er dog ingen gengangere i de to grupper, og dermed ingen, der kunne opfylde kriterierne for kvalitetsmestertitlen:

- Ingen celletalsmålinger over 150.000
- Ingen kimaltsmålinger over 5.000
- Ingen antibiotikauheld.

Testen viser, at folierne bevarer tætheden selv efter længere tids anvendelse på ensilagen. Foto: SEGES

Test: Kvaliteten af ensileringsfolier er god – også af nye tyndere typer

Nye tyndere folier til ensilage er tættere – og på flere parametre lige så stærke som de traditionelle tykkere folier. Det viser en screening af folier på det danske marked.

En høj kvalitet af ensileringsfolier er afgørende for at kunne opbevare ensilagen så lufttæt som muligt, så den fermenterer optimalt og opnår høj aerob stabilitet. De fleste kvægproducenter bruger sædvanligvis mindst to lag ensileringsfolie fremstillet af polyethylen: En underlagsfolie på 40 µm og et eller flere lag dækfolie på typisk 150 µm. Og traditionelt hænger foliernes ilt-tæthed nøje sammen med deres tykkelse – jo tykkere jo tættere. Imidlertid er der kommet nye tynde folietyper på markedet, hvor der er indbygget særlige iltbarrierer. Disse folietyper er væsentligt mere ilt-tætte end de normale dækfolier, selvom de kun har en tykkelse på 80 – 100 µm. Desuden har de stort set de samme fysiske egenskaber. Det viser en undersøgelse, som SEGES har foretaget.

God og ens kvalitet

Formålet med de tyndere folier er dels at lette arbejdet med dækning og afdækning af ensilagen, eftersom der kun skal anvendes ét lag folie – og dels at spare materiale af hensyn til miljøet. Den højere ilt-tæthed skulle desuden give en bedre

kvalitet og stabilitet af ensilagen. Afprøvninger i to nyere praksisforsøg har dog ikke vist nogen forskel. Det tyder på, at tætheden er tilstrækkelig i traditionelle folier, når den samlede tykkelse er mindst 190 – 300 µm. Samlet viser undersøgelsen, at folier på det danske marked generelt opfylder kravene til både tæthed og styrke – og at de bevarer tætheden under opbevaring af ensilagen, hvis de ikke bliver beskadiget. De nye tyndere typer er stort set lige så stærke som de traditionelle folier. Der har dog været meldinger fra praksis om, at de tynde folier var lidt mere sårbare overfor f.eks. fodaftryk, hvilket underbygges af en tendens til lidt svagere slagfasthed og rivestyrke. Derfor er det ekstra vigtigt at beskytte de tyndere folier med silonet. Men de tyndere folier har generelt mindst lige så gode egenskaber for trækstyrke og brudforlængelse.

Sådan gjorde vi

Testen er foretaget på baggrund af stikprøver af nye ubrugte folier af nogle af de hyppigst anvendte vakuum- og dækfolier samt nye tynde folietyper. Desuden har vi indsamlet brugte ensileringsfolier for at undersøge tætheden af folierne efter længere tids anvendelse.

Læs mere om undersøgelsen på:
www.landbrugsinfo.dk/merekvaegnyt

/RUDOLF THØRGENSEN, SEGES

Milde løbesår hos køerne påvirker ikke produktionen

Mange danske malkekøer har milde former af løbesår. Ny undersøgelse fastslår, at det ikke har effekt på produktionen.

Mellem 80 og 90 pct. af de danske malkekøer går rundt med milde former af løbesår. Det viste en undersøgelse i 2016. Omfanget overraskede forskerne ved både Københavns Universitet og Aarhus Universitet, som derfor satte sig for at finde ud af, hvorvidt de milde løbesår påvirker køerne. Resultatet af deres undersøgelse foreligger nu.

"Vi undersøgte 1.300 Holsteinkøer efter slagting fra 190 besætninger og registrerede deres

forekomst af den milde type af løbesår," forklarer professor Søren Saxmose Nielsen, Københavns Universitet.

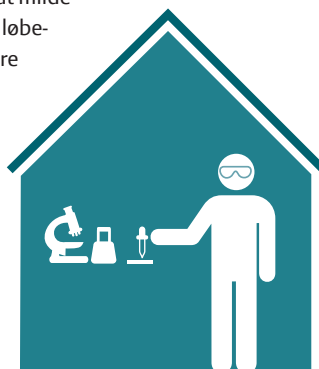
"Herefter så vi på, om der var en sammenhæng mellem løbesårene og deres produktionsdata – hhv. mælkeydelse, slagtevægt og tomdage."

Forskerne fandt ingen sammenhæng og konkluderer derfor, at de milde typer af løbesår ikke synes at have en målbar effekt på disse parametre. Hvorvidt de milde løbesår påvirker dyrenes velværd, ved man ikke. Det er muligt, at milde tilfælde af løbesår kan være

forbundet med mavesmerter. Det er dog uklart hvor stor en andel af køerne, der i så fald oplever smerte, ligesom graden af eventuel smerte ved milde løbesår er ukendt.

Læs mere om undersøgelsen i artiklen 'Ingen målbare produktionseffekter af milde løbesår hos malkekvæg' på www.landbrugsinfo.dk/merekvaegnyt

KIRSTEN MARSTAL, SEGES

FAKTA OM LØBESÅR

Løbesår opstår i løbens indvendige væg og findes i varierende grader. Hvorfor de opstår, ved man ikke præcist. Stress spiller muligvis en rolle, da det mindsker det beskyttende slimlag på indersiden af løbevæggen. Svære løbesår kan påvirke køerne meget kraftigt, og de kan dø inden for relativt kort tid. I de mindre alvorlige tilfælde varierer skaderne fra små overfladiske sår i løbeslimhinden til dybere sår med blødning.

4 slagtekalvebesætninger demonstrerer 'best practice'

Nye demonstrations- og afprøvningsaktiviteter skal vise vejen mod højere produktivitet og lavere antibiotikaforbrug i dansk slagtekalveproduktion.

Tilvæksten skal op og antibiotikaforbruget ned i dansk slagtekalveproduktion. SEGES og DLBR Slagtekalve har derfor sat demonstrations- og afprøvningsaktiviteter i gang i fire besætninger. Disse demonstrationer omfatter 'best practice' principper og skal øge lønsomheden hele vejen fra kalv til krog – i første omgang for de involverede besætninger – men på længere sigt også ved at bruge den nye viden i andre slagtekalvebesætninger.

/MOGENS VESTERGAARD, SEGES

Foto: SEGES

Forbedring af 5 kritiske forhold

Mange, ellers veldrevne, besætninger kan i perioder få så mange problemområder samtidig, at der ikke er overskud til at rette op på dem.

I en besætning er identificeret 5 indsatsområder, der skal rette op på kritiske forhold over en periode på ca. 14 mdr.

De 5 indsatsområder er:

- Smittebeskyttelse og immunitet
- Sygdomme og behandlingsstrategi
- Mælkefodring
- Fodring generelt
- Flytterutiner i stalden.

Blandt tiltagene er: Øget mælktildeling, forlænget fravænningsperiode, tildeling af tempereret vand med druesukker ved indsættelse og fravænnning, ekstra fodertrug i mellemstald, bedre rengøring, bedre valsekvalitet af korn og optimering af foderplanerne.

Lavere belægningsgrad i mellem- og slutstald

Can en forbedring af tilvækst, sundhed og slagte-resultater økonomisk set kompensere for en ringere udnyttelse af stipladserne, når belægningsgraden i mellem- og slutstalde sænkes?

Det afprøves i en slagtekalvebesætning, hvor holdstørrelsen sænkes fra 40 til 30 kalve/hold. Det forventes, at den lavere belægningsgrad resulterer i øget daglig tilvækst, forbedret sundhed samt øget nettotilvækst og bedre EUROP-form klassificering.

Færre døde kalve med systematisk indsats

Kan man reducere kalvedødeligheden fra 18 til 5 pct. og hæve nettotilvæksten pr. dag fra 600 g til 630 g uden ombygninger, ny teknik eller andre større investeringer?

Besætningsejer, den praktiserende dyrlæge og en DLBR slagtekalverådgiver har valgt følgende indsatser til at nå målene:

- Vaccination mod lungebetændelse i ugerne efter indsættelse
- Reduktion af overbelægning i starterstald
- Mere mælk og bedre kraftfoder i starterstald
- Højere vægt før fravænnning.

Besætningen følges med månedlige rådgivningsbesøg og jævnlige fællesbesøg af rådgiver og dyrlæge.

Foto: SEGES

Kan coccidiose forebygges?

I nogle besætninger er problemet med diarré forårsaget af coccidier så stort, at det er nødvendigt systematisk at behandle alle indsatte kalve i en periode. Denne strategi er ikke holdbar og bæredygtig, og det undersøges derfor i en besætning, hvilken effekt det giver at erstatte systematisk behandling med forebyggende tiltag mod coccidiose.

Tiltagene er:

- Bedre rengøring af bokse før indsættelse med brænding som desinfektion
- Daglig rengøring af sutteautomater og fodertrug
- Proteinindhold i starterkraftfoder hæves fra 17 til 19 pct. protein
- Mere skånsom nedtrapning af mælkefodring.

Fra indsættelse til slagtning bliver såvel tilvækst som sundhedstilstanden hos de deltagende kalve fulgt via gødningsprøver og vejninger.

Vil du være med til at teste goldkoensilage?

I 2018 kørte SEGES et forsøg med produktion af goldkoensilage. Med goldkoensilage er det muligt at forbedre fodringsmanagement af goldkøer og kælvkvier de sidste tre uger før forventet kælvning. Vi har gjort os en masse erfaringer og er nu blevet meget klogere. Nu er vi klar til at teste 2. generations goldkoensilage og sammenligne det med daglig blanding af Close-UP rationer.

Vi søger 4-8 besætninger, som vil være med. Hver besætning indgår i forsøget i 4 perioder af 5 ugers varighed. Under forsøget vil besætningen skulle veksle mellem fodring

med goldkoensilage og traditionel blanding af Close-UP ration. SEGES vil stå for fremstilling af goldkoensilage. I besætningen vil der være behov for registreringer omkring fodring af goldkøer og opfølgning på nykælvare. Hvis du er interesseret i at deltage, kan du kontakte Niels Bastian Kristensen, SEGES på mobil 3051 3108 eller mail nbk@seges.dk.

Læs mere om forsøget i artiklen 'Invitation til deltagelse i forsøg med 2. generations goldkoensilage' på www.landbrugsinfo.dk/ merekvægnyt

/ NIELS BASTIAN KRISTENSEN, SEGES

Lav den optimale markplan med FMS

Har du grovfoder nok på lager – og er forholdet mellem græsensilage og majsensilage det rette? I programmet FMS kan du se, hvordan ændringer i foderplanen påvirker markplanen – og omvendt. Lær at bruge FMS med gratis digitale kurser.

FMS står for Foder-Mark-System. Det er et gratis regnearksprogram, udviklet af SEGES, hvor du kan se de økonomiske konsekvenser af ændringer i foderplanen og markplanen. Det er også muligt at regne på maskinøkonomien i forskellige scenarier. For eksempel kan du regne på, hvad det betyder, hvis du går over til pløjefri dyrkning.

Seniorrådgiver Peter Hvid Laursen, SEGES, har været med til at udvikle FMS. Han peger på, at programmet er perfekt, hvis man har forskellige ideer til ændringer i marken, som man overvejer at føre ud i livet.

"Måske ser strategien for foderforsyning en lille smule anderledes ud i år oven på sidste års tørke. Og her er FMS oplagt til fx at afprøve, hvad det samlede set vil betyde for økonomien, hvis man lægger helsæd ind i markplanen, eller hvis man justerer på de forventede udbytter," fortæller han.

FMS er endvidere oplagt at bruge til at beregne maskinomkostningerne, hvis man bruger egne maskiner til grovfoderproduktionen.

Gratis digitale kurser

Hvis du aldrig har brugt FMS, anbefaler Peter Hvid Laursen, at man lægger ud med at gennemføre de gratis, digitale kurser, der gennemgår programmets funktioner.

"Det er simpelthen genialt at bruge et digitalt kursus til at lære at bruge et computerprogram. For i modsætning til, hvis du er på et 'rigtigt' fysisk kursus, kan du i et digitalt kursus spole tilbage og se det samme igen og igen. Man behøver så at sige ikke at 'dukke sig', hvis det går lidt for stærkt i første omgang – og det er ofte en fordel, når man skal lære noget nyt," påpeger han.

Hvis ikke det digitale kursus slår til, kan SEGES arrangere en demo og igangsætning, evt. som indspil ved erfagruppemøder og lignende lejligheder.

Du kan få FMS tilsendt direkte ved at kontakte Peter Hvid Laursen på p hl@seges.dk, T: 8740 5195.

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

Læs mere om FMS på landbrugsinfo.dk/FMS og find de digitale kurser på landbrugsinfo.dk/digitalekurser eller ved at scanne QR-koden.

CELLETAL TOP 10 I 2018:

Hvis man udelukkende ser på det geometriske tankcelletal, gjorde disse 10 besætninger det bedst i 2018.

Svend Sørensen, Haderup	60.998
Narayanananda Universal Yoga Trust DK, Odder	61.986
Lindegaard Dairy Aps, Årre	71.086
Boudewijn Hans Ijdema, Kjellerup	72.897
Bente Vestergård & Ole Kristensen, Spøttrup	77.358
Marcel Jacobs, Nibe	78.034
Niels Jørgen & Niels Kristian Jørgensen, Brovst	78.486
Jens Ramsgaard Munk, Vodskov	81.267
Mogens Wind, Tinglev	84.470
John Andersen, Spentrup	85.338

Mere foder i weekenden?

Foderbordet må aldrig stå tomt

– og vi anbefaler en foderrest på mindst 2 pct.

Men hvis du planlægger udfodringen efter en foderrest på 2 pct. betyder det, at foderbordet løber tør, bare der fodres en halv time senere end normalt. Husk derfor at planlægge forskydninger af fodringstidspunkt og øge mængden pr. udfodring, hvis der fodres senere i fx weekender og/eller helligdage.

/ NIELS BASTIAN KRISTENSEN, SEGES

ÅRETS STØRSTE FAGLIGE BEGIVENHED?

J!

KVÆGKONGRES2019

TILMELD DIG SENEST 18. FEBRUAR OG SPAR GEBYRET

MCH HERNING KONGRESCENTER
25.-26. februar

Tilmeld dig nu på kvægkongres.dk